

ANKLAM SCOORT MET BIO-ETHANOL

De suikerfabriek in Anklam heeft in 132 dagen 1,6 miljoen ton bieten verwerkt tot suiker, diksap en bio-ethanol. De onderneming realiseerde, in tegenstelling tot veel andere suikerondernemingen, over het afgelopen jaar zwarte cijfers. Met name de bio-ethanol-productie was winstgevend.

De suikerfabriek in het Duitse Anklam is opgericht in 1883. Na de Tweede Wereldoorlog, waarin de fabriek zwaar beschadigd werd, is de verwerkingscapaciteit fors gestegen. In 1991 werd de fabriek onderdeel van het Deense Danisco. Die investeerde in drie jaar tijd 180 miljoen euro, in een periode dat naburige fabrieken werden gesloten. Omdat het suikerquotum van de fabriek relatief gering was, werd besloten een bio-ethanolfabriek

te bouwen, waarmee de locatie een tweede poot kreeg. De bio-ethanolfabriek werd in 2008 in gebruik genomen. In 2009 verkocht Danisco al haar suikerfabrieken in Scandinavië, de Baltische staten en Anklam. Bijna alles werd overgenomen door Nordzucker. Alleen de fabriek in Anklam kwam in maart 2009 in handen van Cosun, als onderdeel van Suiker Unie. Die omvatte zowel de suikerfabriek als de productiefaciliteiten voor bio-ethanol (vloeibaar) en biomethaan (gas). Aansluitend heeft

THOMAS TIEDEMANN WERKT TOE NAAR MINDER CHEMIE

Anklam-teler Thomas Tiedemann oogst gemiddeld 85 ton bieten per hectare bij 16% suiker. Om het gebruik van chemische gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen heeft hij onder andere een spuitmachine omgebouwd tot rijenspuiter.

Het akkerbouwbedrijf van Thomas Tiedemann ligt 20 kilometer van de Oostzeekust. In de nabijheid van de stad Stralsund, op 90 kilometer van de suikerfabriek. Tiedemann heeft een bedrijf van 2.000 hectare. "De grond bestaat uit zandige leem die goed te bewerken is," vertelt Thomas. In Duitsland kent de

landbouw een systeem van bodempunten, van 0 (zeer slecht) tot 100 (zeer goed). Tiedemanns grond heeft 40 bodempunten.

Het bouwplan bestaat uit 50% winter-tarwe, 12% wintergerst, 25% winterkoolzaad, 12% suikerbieten en 1% braak. Tiedemann neemt de bieten slechts op een deel van de percelen mee in het

bouwplan. "Omdat een deel van onze percelen ongunstig gelegen is qua logistiek en een grote omvang heeft, nemen we die niet mee in de bietenrotatie", vertelt hij.

Groenbemester

Op de percelen waar wel bieten komen, is de volgorde meestal koolzaad-wintertarwe-suikerbieten-wintertarwe. Tiedemann: "De laatste jaren zaaïen we voorafgaand aan de 200 hectare suikerbieten een groenbemester. Dat is wel een uitdaging, omdat die samenvalt met de zaai van

Cosun in 2013 een biomassavergister bij de fabriek gebouwd voor de productie van groen gas. De vergister is een kopie van de installaties die Suiker Unie in Dinteloord en Vierverlaten heeft gebouwd.

De enige fabriek

Anklam is de enige suikerfabriek in de Duitse deelstaat Mecklenburg-Vorpommern. De suikerbieten worden betrokken uit een teeltgebied, dat zich uitstrekt van Rostock in het westen tot de Poolse grens in het oosten, en van de Oostzeekust in het noorden tot de Uckermark, zo'n 100 km naar het zuiden. Jaarlijks worden ongeveer 1,6 miljoen ton bieten verwerkt. Daarvan wordt 50 á 60% verwerkt tot suiker. Het overige wordt verwerkt tot de biobrandstof ethanol.

De fabriek heeft momenteel een verwerkingscapaciteit van ruim 12.000 ton bieten per dag. Een masterplan voorziet in de verdere verhoging van de capaciteit naar 15.750 ton per dag. Die uitbreiding betreft vooral de ethanolproductie.

De teelt is grootschalig. De fabriek heeft 340 bietenleveranciers: gemiddeld zo'n 65 hectare bieten per teler. 8% van het akkerbouwareaal in de regio is bestemd voor de bietenteelt. Het bietenareaal omvat momenteel ruim 22.000 hectare, maar zal de komende jaren meegroeien met de capaciteitsuitbreiding

De bietenteelt bij Anklam

Jaar	areaal	aantal telers	gemiddeld per bedrijf
2006	14.000 ha	533	27 ha
2019	22.000 ha	340	65 ha

van de fabriek. Voor de Duitse telers is de teelt financieel belangrijk, maar ook waardevol in de vruchtopvolging. De grote gewassen zijn wintertarwe en koolzaad.

Ethanol

De campagne is dit jaar afgerond op 21 januari. De bietenkwaliteit was tot op het einde goed tot zeer goed. In 132 dagen is 1,6 miljoen ton bieten verwerkt. De gemiddelde opbrengst was met 72,6 ton en 17,2% suiker relatief goed ondanks de droogte van de afgelopen zomer.

De oogst is verwerkt tot 130.000 ton suiker, deels in diksap, en 66.000 m³ bio-ethanol. De bio-ethanol is een belangrijke poot onder het bedrijf. Twaalf jaar geleden toen de ethanolfabriek gebouwd werd, was dit noodzakelijk om de fabriek te laten overleven. Het kleine suikerquotum van destijds (112.000 ton suiker) was te klein om rendabel te produceren. Bio-ethanol was een welkome aanvulling.

De prijzen van ethanol fluctueren, net als die van suiker. De fluctuaties gaan niet altijd gelijk op. Het afgelopen jaar was de bio-ethanolmarkt gunstig, zodat op deze activiteit een mooi rendement is behaald. Goed voor de fabriek en goed voor de telers, omdat de bietenprijs gekoppeld is aan de verkoopprijzen van suiker en ethanol.

Naast ethanol en suiker is er ook 12 miljoen m³ biogas geproduceerd. Net als in Nederland wordt het biogas opgewerkt tot aardgaskwaliteit en aan het gasnetwerk geleverd.

Gert Sikken

koolzaad, eind augustus." Het laatste decennium zijn de suikeropbrengsten duidelijk gestegen, dit in tegenstelling tot de andere teelten. "We oogsten gemiddeld 85 ton bieten, terwijl we bijna een derde al leveren in september," meldt hij.

Rijenspuit

Tiedemann: "Omdat de bietenteelt in onze regio niet erg intensief is, hebben we relatief weinig last van ziektes en plagen. Incidenteel is er wel meeldauw, roest of cercospora. En op de koolzaadpercelen fusarium, alternaria en verticillium. Toch heb ik nog geen fungiciden

gebruikt in de bietenteelt." Tiedemann werkt op zijn bedrijf toe naar vermindering van de chemische onkruidbestrijding. "Drie jaar geleden zijn we gaan werken met een schoffelmachine. We hebben ook een spuitmachine omgebouwd tot rijenspuit. Die werkt verbaasd goed. Het resultaat tot nu toe? Schone bieten met de helft minder middel. We moeten het systeem wel nog over meerdere jaren testen", geeft hij aan als voorbehoud. Tiedemann heeft met twee collega-telers ook een rooicombinatie opgericht. "We rooien met onze Grimme Maxtron nu

op zes bedrijven zo'n 900 hectare. De machine heeft in plaats van scalpeurs een poetser-as. Dat bevalt ons prima. Wij zijn overigens een van de weinigen die zo rooien."